

ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Липчій М. С.

*здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)*

Мукачівський державний університет

*Науковий керівник: **Кобаль В. І.***

*кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти
та освітнього менеджменту*

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Закарпатська область, Україна

Оновлення процесу професійної підготовки здобувачів будь-якого фаху і кваліфікації спрямовується на підвищення рівня готовності та компетентності майбутніх випускників закладів освіти. Особливої значущості набуває підготовленість студентів до практичної професійної діяльності.

Зазвичай основи практики в контексті майбутньої роботи за фахом здобувачі професійної освіти отримують на практичних заняттях, в лабораторіях, навчально-виробничих центрах чи безпосередньо в умовах проходження практики в організаціях та підприємствах. Проте організація такої діяльності студентів має засадничу методологічну основу, що ґрунтується на наукових постулатах праксеології.

Для розуміння дефініції «праксеологія» доречно звернутися до поняттєво-термінологічного аналізу цього слова, яке складається з двох частин: *praxis* (грец.), що означає дію, практику, або *praxeus* (латин.), що також тлумачиться як дія, діяння [3].

Позаяк практична діяльність людини поєднує в собі різні функціональні аспекти, відтак предметом вивчення праксеології як науки можна визначити різнопланові напрями наукових розвідок.

У контексті праксеологічних досліджень презентуються результати спеціальних наукових пошуків, в основі яких можна розглянути специфіку і методіку організації ефективної діяльності людини. Такі дослідження проводяться у різних наукових сферах: в соціології, маркетинговій галузі, психології праці, педагогії та ін., що дає змогу дослідникам запропонувати нові ідеї й апробовані та перевірені шляхи вдосконалення практичної професійної діяльності. Тому науковці приділяють особливу

увагу аналізу сутності праксеології, доведенню ефективності й результативності реалізації праксеологічного підходу у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей.

Важливим напрямом наукових досліджень, в основі яких перебувають різні аспекти праксеологічного знання, є вивчення особливостей і закономірностей, логіки діяльності людини. Методологічною основою таких наукових розвідок є історичний підхід [1], що дає змогу узагальнити колосальний і неосяжний досвід практичної результативної й ефективної діяльності людини. Важливим напрямом таких досліджень є конкретизація особливостей діяльності людини у певній конкретній сфері. Тому в педагогічних дослідженнях враховується специфіка реалізації праксеологічного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Так, у навчанні майбутніх фахівців лісового господарства в умовах дуального навчання в закладах фахової передвищої освіти необхідно враховувати спрямованість організації освітнього процесу, однією з яких є формування праксеологічної компетентності студентів ще під час навчання. Звичайно сутність, структура, методика формування означеного феномена відрізняється залежно від того, яку професію здобувають студенти, і в чому полягає основна сутність їхньої майбутньої професійної діяльності (педагогічної, виробничої, військової тощо).

У контексті дослідження звертаємо увагу на важливість ознайомлення майбутніх фахівців лісового господарства з раціональними способами майбутньої роботи за фахом. Адже саме організація ефективної і водночас раціональної діяльності спрямовується на підвищення продуктивності праці людини.

Особливої уваги заслуговують педагогічні дослідження, в яких науковці аргументують доцільність використання сучасних освітніх технологій, форм і методів навчання з метою праксеологізації освітнього середовища [2], що дасть змогу:

- більш ґрунтовно підготувати студентів будь-яких спеціальностей до майбутньої професійної діяльності: вчителів (І. Василиків, А. Малихін, О. Янкович), соціальних працівників (В. Поліщук), аграрників (Н. Олійник) і загалом компетентних випускників вищої школи (В. Майборода) та ін.;

- використати сучасні наукові доробки в праксеологічному аспекті інновацізації освіти;

- визначити конкретні цілі, наприклад, формування праксеологічної компетентності випускників закладів освіти;

- реалізовувати ефективні педагогічні умови реалізації праксеологічного підходу в навчанні учнів і студентів, що уможливить кращу підготовку особистості до вирішення різноманітних життєвих і професійних проблем та завдань.

Отже, виявлення дослідниками інтересу до проблем удосконалення практичної підготовки майбутніх фахівців до ефективної роботи за фахом свідчить про актуальність проведення поглиблених наукових розвідок, основою яких є методологічні засади праксеології. Основними напрямками використання праксеологічних ідей і здобутків є:

– реалізація праксеологічного підходу в освітньому середовищі сучасних закладів освіти різних рівнів (у тому числі в умовах дуального навчання в закладах фахової передвищої освіти);

– спрямованість використання наукових постулатів праксеології у формуванні праксеологічної компетентності майбутніх фахівців (наприклад, майбутніх фахівців лісового господарства, професійна діяльність яких здебільшого має практико зорієнтований характер);

– пошуки оптимальних та ефективних шляхів інновацізації освітнього середовища (що також має за основу праксеологізацію діяльності викладачів і студентів).

Література:

1. Льовкіна О. Г. Генезис праксеологічних ідей: історико-філософський контекст. *Філософські обрії*. 2012. Вип. 27. С. 4–12.

2. Мельничук І. М. Практикологізація як ключовий механізм модернізації вищої освіти в сучасних умовах *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 80. Т. 2. С. 46–50.

3. Pascal C. Praxis, Ethics and Power: Developing Praxeology as a Participatory Paradigm for Early Childhood Research / C. Pascal, A. Bertram. *European Early Childhood Education Research Journal*. 2012. 20(4). P. 477–492.